

**Stowarzyszenie
Umarłych
Statutów**

Chełm, dnia 7 sierpnia 2025 r.

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

ul. 11 Listopada 1/5, 22-100 Chełm

NIP: 6762578255, KRS: 0000830651

e-mail: kontakt@umarlestatuty.pl

Znak sprawy Stowarzyszenia:

PL-9/2025

**Pani
Barbara Nowacka
Ministra Edukacji**

dotyczy: **DK-WP.0231.1.2025.MZ**

Szanowna Pani Ministro,

w odpowiedzi na przekazany pismem z 8 lipca 2025 r. projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (UD222), pragnę wyrazić serdeczne podziękowania za podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do skatalogowania praw uczniowskich, uporządkowania kwestii związanych z obowiązkami uczniowskimi, a także powołania Krajowego Rzecznika Praw Uczniowskich wraz z całym system organów rzecznikowskich w oświacie. To zmiana, na którą społeczność uczniowska czekała od wielu lat.

Nasze Stowarzyszenie dostrzega liczne problemy, z którymi zmagają się uczniowie w polskich szkołach i widzi, jak bardzo brakuje odpowiednich narzędzi, które zagwarantowałyby ochronę ich podstawowych praw. Mam przekonanie, że

wprowadzana ustawa będzie odpowiedzią na wiele dotychczasowych trudności, a ochrona praw i wolności uczniowskich stanie się w końcu w pełni skuteczna i rzeczywista. **Wobec tego pozytywnie opiniujemy przedłożony nam projekt ustawy.**

Spośród szczegółowych rozwiązań, przewidzianych w projekcie, w szczególności doceniamy wprowadzenie samorządu uczniowskiego w szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne oraz szkołach i placówkach niepublicznych. Ważną i oczekiwaną zmianą jest także uregulowanie kar stosowanych wobec uczniów wraz z całą procedurą ich wymierzania na poziomie ustawy, a nie statutu szkoły. Pozytywnie oceniamy także wprowadzenie zasady, że wobec ucznia ukaranego karą statutową nie może za ten sam czyn zastosować środków oddziaływania wychowawczego, przewidzianych w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Jednocześnie pozwalam sobie przekazać szczegółowe uwagi Stowarzyszenia Umarłych Statutów do przedłożonego projektu (zebrane w postaci tabeli). Zostały one opracowane w oparciu o nasze doświadczenie w zakresie działalności na rzecz praw uczniowskich, w tym otrzymywane sygnały o trudnościach związanych z interpretacją już obowiązujących przepisów. Wyrażam nadzieję, że pozwolą one jeszcze pełniej i lepiej zrealizować postawiony przez projektodawcę cel, czyli uporządkowanie praw i obowiązków uczniowskich.

Chciałabym przy tym wskazać, że część z przedstawionych uwag ma charakter doprecyzowujący lub techniczny. Jednak niektóre z nich mają w ocenie Stowarzyszenia zasadnicze znaczenie dla procedowanego projektu. Są to poniższe postulaty, dotyczące zarówno korekty projektowanych przepisów, jak i też uwzględnienia kwestii w projekcie nieujętych, a ważnych z perspektywy ochrony praw uczniowskich:

- konieczne jest objęcie projektowanymi przepisami również wychowanków przedszkoli (**uwaga nr 3**);
- przepisy dotyczące obowiązków uczniowskich w zakresie zachowania, stroju i wyglądu muszą być bardziej precyzyjnie sformułowane (**uwagi nr 16-18**);

- zasady korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych powinny być bardziej całościowo ujęte w ustawie, w tym zabraniać wprowadzenia w szkołach i placówkach całkowitego zakazu wnoszenia telefonów komórkowych (**uwaga nr 19**);
- konieczne jest uregulowanie w ustawie w sposób kompleksowy kwestii związanych z usprawiedliwianiem nieobecności uczniów (**uwaga nr 21**);
- przewidziane do stosowania przez nauczycieli środki oddziaływania wychowawczego nie mogą być identyczne ze środkami oddziaływania wychowawczego stosowanymi przez dyrektora szkoły na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (**uwaga nr 23**);
- należy zapewnić każdemu uczniowi, również niepełnoletniemu, możliwość samodzielnego wniesienia odwołania od decyzji o wymierzeniu mu kary (**uwaga nr 28**);
- kompetencje Szkolnego Rzecznika powinny być inaczej skonstruowane i umożliwiać mu efektywne rozwiązywanie spraw na terenie szkoły (**uwaga nr 39**);
- wprowadzenie w publicznej szkole obowiązku noszenia przez uczniów stroju jednolitego powinno być związane z zapewnieniem uczniom bezpłatnych mundurków – tak, by nie naruszać ich konstytucyjnego prawa do bezpłatnej edukacji (**uwaga nr 48**);
- planowane wprowadzenie możliwości zastrzeżenia wobec rodziców przez uczniów pełnoletnich dostępu do dotyczących ich informacji, o których mowa w ustawie o systemie oświaty, w tym ocen, jest rozwiązaniem systemowo wadliwym – osoba pełnoletnia ma prawo do pełnej ochrony informacji jej dotyczących i nie powinna być zmuszana w tym celu do dokonywania w tym zakresie dodatkowych czynności (**uwaga nr 50**);
- pozostawienie możliwości, by uczeń, który jest nieklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności, mógł zdawać egzamin klasyfikacyjny za zgodą rady pedagogicznej (**uwaga nr 51**);

- zmiany wymaga procedura wnoszenia zastrzeżeń do ocen klasyfikacyjnych, gdyż obecnie obowiązujące przepisy nie w pełni chronią prawa ucznia, któremu ocenę klasyfikacyjną ustalono z naruszeniem prawa (**uwaga nr 52**).

Wyrażam nadzieję, że przedłożone przez Stowarzyszenie okażą się pomocne w toku prowadzonego procesu legislacyjnego.

Łączę wyrazy szacunku

Aleksandra Kuśmierz

Prezes Zarządu